

Abstract

Author: Gabriel Almlöf

Title: Granatkastningarna i Malmö - En kvalitativ studie kring mediernas gestaltning av medborgare, polis och politiker vid en extraordinär kriminalhändelse.

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 38

This study does research on the Swedish media's portraying of an extraordinary crime event in Sweden - the grenades in Malmö 2015. The study focuses on how the media portrays three major participants in the media image: the public, the politicians and the police. The question examined was: How does the media portray the public and the authorities during the grenades in Malmö 2015? I made a framing analysis of 30 news articles from the summer of 2015. The result showed that the public received the role as the victim, where the media image emphasizes on fear from the public. The police received two different images - the safe image where the media emphasizes on the work the police does on preventing crime. The other image was the critical image, where the media emphasized on how the public criticized the police success rate during these incidents. The politicians received a neutral image, where a small amount of critic was portrayed. The results of the analysis diverged from previous studies and theories in the field when it came to the police and the politicians.

Keywords

Crime News, Malmö, Moral panic, Framing, fear, Aftonbladet, Sydsvenskan, local news, nationwide news, media image

Innehåll

1 Inledning	1
2 Syfte & Frågeställning	2
2.1 Avgränsningar	3
2.2 Tidigare forskning	3
2.3 Bakgrund	4
3 Teori	5
3.1 Framing	6
3.2 Altheide's produktion av rädsla	7
3.3 Polisen i mediebilden	8
3.4 Moralpanik	10
4 Metod	11
4.1 Material	12
4.1.1 Val av medier	12
4.1.2 Val av artiklar	14
4.2 Bearbetning av material	16
4.2.1 Medborgarna och rädslans roll i rapporteringen	17
4.2.2 Polisens roll i rapporteringen	17
4.2.3 Politikernas roll i rapporteringen	18
4.3 Metodologisk Diskussion	19
4.3.1 Forskningsetik	19
4.3.2 Reliabilitet och validitet	20
5 Analys	22
5.1 Gestaltning av allmänhet och rädsla	22
5.2 Gestaltning av polisen	24
5.2.1 Den trygga bilden	25
5.2.2 Den kritiska bilden	26
5.3 Gestaltning av politiker	29
5.4 Sammanfattning av tolkningsramar	32
6 Diskussion	33
6.1 Negativ kritik mot polisen	33
6.2 Ett mönster med kopplingar till moralpanik	34
6.3 Slutdiskussion	36
6.4 Slutsats	37
6.5 Vidare forskning	38
Referenser	39
Bilagor	I
Bilaga A Artiklar i analysen	I

1 Inledning

Oavsett om vi slår på nyheterna på TV, öppnar upp dagens tidning eller går in på mediernas hemsidor via datorn nås vi av olika typer av kriminaljournalistik. Brott och straff som fenomen är ett av de nyhetsämnen som i störst utsträckning intresserar oss svenskar (Pollack, 2001). Artiklarna som vi läser är en medialiserad bild av ett händelseförlopp, en bild där journalisten beskriver en händelse som vi inte har varit närvarande vid. Även om journalistikens grundtanke är att strikt rapportera fakta och den sanna bilden, så är det ett omöjligt uppdrag för journalisterna då fullständig objektivitet inte går att uppnå (Yewkes, 2004). Yvonne Jewkes definierar det på ett tydligt sätt när hon skriver att mediebilderna inte är verkligheten, det är en version av verkligheten. Den medialiserade bilden av verkligheten är formad av nyheternas produktionsprocess och som i stor grad kan påverka bilden som delas ut till publiken. Ett sätt att påverka bilden handlar om vinklingarna av nyheter, vilken ton som sätts, användandet av visuella bilder samt vilka som hörs i rapporteringen (ibid).

Inom medieforskningen har mediernas porträttering varit ett attraktivt ämne att forska inom, och brottsjournalistiken är inget undantag. Ett av perspektiven inom forskningen av kriminaljournalistiken handlar om att medierna skapar en överdriven rädsla hos läsarna, samt att de gestaltar samhällets myndigheter som väsentliga för att medborgarna skall känna sig trygga i samhället (Pollack, 2001). Det är det här perspektivet som min studie intresserar sig för. Inom perspektivet har bland andra Wilkins (refererad i Yewkes, 2004) funnit ett mönster i medierapporteringen av något som han kallar för moralpanik. Mönstret handlar om att medierna rapporterar om en händelse, som sedan överdrivs av medierna genom att lyfta fram och anspela på rädsla. Rapporteringen leder till att tre aktörer: publiken, polisen och politikerna agerar på liknande sätt i rapporteringen kring olika händelser.

I den här studien kommer jag att undersöka mediernas gestaltning kring en extraordinär kriminalhändelse i Sverige under 2015 – granatkastningarna i Malmö. Studien undersöker hur medierna gestaltar tre aktörer kring fallet: allmänheten, polisen och politikerna. Syftet med studien är dels att undersöka den mediala gestaltningen i samband med en specifik händelse i Sverige, men även att se hur mönstret i medierapporteringen förhåller sig till tidigare forskning inom ämnet. På så sätt handlar det om att undersöka ett tidigare känt perspektiv på ett specifikt fall.

Jag anser att den här studien är av intresse då den undersöker hur journalistiken utnyttjar sin gestaltningsmakt, i samband med en stor kriminalhändelse. Eftersom medierna skapar bilder av verkligheten, anser jag att det är av intresse att undersöka vilka bilder som journalisten skapar. I den här studien vill jag därmed bidra med en ökad förståelse kring mediernas rapportering vid extraordinära kriminalhändelser i Sverige. Framför allt handlar det om att visa hur medierna porträtterar aktörerna i texterna. Vilka bilder är det som medierna lyfter fram? Eftersom framingen påverkar vår världsbild, påverkar i förlängningen även journalisterna bilden av aktörerna. Studien görs som en fallstudie, med hjälp av en kvalitativ framingsanalys, där målet är att identifiera de tolkningsramar som publiken erbjuds i medierapporteringen. I den här studien är ursprungsperspektivet att det är journalistiken som selektivt väljer vinklingar av händelsen som sedan dokumenteras i en artikel. Därmed är det journalistens vinklingar och porträtteringar kring allmänheten, polisen och politikerna som undersöks.

2 Syfte & Frågeställning

Syftet med den här uppsatsen kan delas upp i två delar. Det primära syftet med studien är att undersöka journalistikens porträttering av en extraordinär händelse inom kriminaljournalistiken, med fokus på hur de tre aktörerna allmänheten, polisen och politikerna gestaltas i medierna. Det sekundära syftet är att undersöka hur mediernas porträttering i det specifika fallet förhåller sig till tidigare forskning, samt modellen kring moralpanik. Studiens bidrag till vetenskapen ges i form av ökad förståelse för hur medierna på den svenska mediemarknaden porträtterar allmänheten, polisen och politikerna i samband med kriminaljournalistiken.

För att undersöka hur de tre aktörerna gestaltas av journalisterna används en framingsanalys. Analysen görs för att identifiera de tolkningsramar som journalisterna erbjuder publiken i samband med medierapporteringen. Genom att kvalitativt undersöka medierapporteringen kommer studien sedan att presentera ett antal tolkningsramar i journalisternas rapportering gällande ett specifikt fall - granatkastningarna i Malmö 2015. Rapportens syfte leder till rapportens frågeställning som lyder:

- Hur gestaltar medierna allmänheten och myndigheterna i samband med granatkastningarna i Malmö under 2015?

2.1 Avgränsningar

Studien utgörs av en kvalitativ textanalys inom ämnet kriminaljournalistik. Därför kommer studien endast att undersöka hur medierna **skriver** om allmänheten, polis och politiker. Jag kommer inte på något sätt att mäta medieeffekterna av rapporteringen. Denna studie kan exempelvis inte svara på om publiken blir rädda av medierapporteringen, utan om hur journalistiken rapporterar kring rädslan hos medborgarna.

2.2 Tidigare forskning

Vid tidigare studier, med avsikt att finna mönster inom kriminaljournalistik, har främst modellen om moralpanik använts. Även studier som endast innefattar en av de tre aktörerna allmänhet, polis eller politiker har gjorts. En studie som i stor grad liknar min är gjord av Burns och Crawford (1999). Utifrån modellen kring moralpanik undersökte de mediernas, allmänhetens och politikernas roll i samband med rädslan för skolskjutningar i USA på 90-talet. Studien gjordes under en tid då rädslan för skolskjutningar var extremt hög, trots att empirisk data visade att skolan var en av de säkraste platserna i samhället. Studien fann att politikernas roll i medierapporteringen var att använda händelserna för att tala om reformer som får tillbaka tryggheten hos medborgarna. I det här fallet handlade det om att framföra en striktare kriminalpolitik även mot icke-myndiga förövare. Eftersom icke-myndiga inte får rösta i valet, samt att en striktare kriminalpolitik intresserade majoriteten av väljarna, så valde politikerna att uttala sig om den aktuella händelsen. Studien säger dock att politiker endast vill uttala sig när risken för att vissa väljare missgynnas är minimal. Mediernas roll handlade om att skapa en sensationalism i medierapporteringen gentemot allmänheten, samt påvisa för politikerna att ämnet var intressant på agendan. Allmänhetens roll var att påverkas av den mediala uppståndelsen samt kräva av politikerna att någonting behöver göras för att deras barns säkerhet ska uppnås (ibid). Resultatet i Burns och Crawfords studie liknar modellen för moralpanik som presenteras tydligare i rubrik 3.4. Jag anser att det är intressant att undersöka om ett liknande mönster framhävs i en undersökning av en extraordinär händelse i Sverige. Det skall dock påpekas att studien gjordes i USA på 90-talet, med ett medielandskap som skiljer sig mot det vi har i Sverige idag, samt i samband med allvarigare brott. Jag har inte funnit någon liknande studie för den

svenska mediemarknaden, vilket gör att jag anser att min studie fyller en kunskapslucka.

Det har även gjorts studier inom representationen av polisen. På den svenska marknaden har Bjellert och Palm (2012) gjort studien *En trygg polis i ett otryggt samhälle* som undersöker hur polisen och dess arbete representeras i medierna. Deras studie har varit till stor hjälp för att förstå och mäta representationen av polisväsendet. Studien är central för denna studie och presenteras vidare under rubrik 3.3.

2.3 Bakgrund

Granatkastningarna i Malmö refererar till ett antal händelser som skedde under sommaren 2015. Någon eller några personer detonerade handgranater på diverse platser runt om i Malmöområdet. Under sommaren rapporterades det om totalt 13 detonationer. De skedde bland annat vid ett bostadshus i Arlov, en parkering i Värnhem, under en bil i Limhamn och i ett bostadsområde i Möllevången. Detonationerna orsakade främst egendomsskador och inga människor dog av handgranaterna, ett fåtal skadades dock lindrigt. Polisen kunde inte finna samband mellan samtliga detonationer, utan flera grupperingar tros ha detonerat granater över staden. I ett av fallen sammankopplades granaten med en vräkning ur en lokal. Övriga detonationer tyder på att gärningsmännen inte var ute efter att skada allmänheten fysiskt (Polisen, 2015). Fallet är intressant då det är tillräckligt unikt i sin karaktär för att nationella medier ville rapportera om händelsen. Fallet är även tillräckligt stort så att det fanns relevant material att undersöka.

3 Teori

Pollack (2001) skriver att brottsjournalistikens roller i forskningen främst har diskuterats ur tre olika maktperspektiv. Det första perspektivet handlar om att journalistik om brott och avvikelse kan uppfattas som ett subversivt hot mot lag och ordning, genom att medierna glamouriserar och inspirerar till brott. Det andra perspektivet är att journalistiken tolkas reproducera maktens ordning genom att generera en överdriven rädsla hos läsarna samt att skapa en bild av samhällets olika myndigheter som nödvändiga för vår säkerhet. Det tredje perspektivet handlar om att brottsjournalistiken används för att kritiskt granska makthavares rättsutövning och fungera som ett medel mot maktmissbruk.

I denna studie anknyter jag till det andra perspektivet i ovanstående stycke, att brottsjournalistiken genererar en överdriven rädsla hos läsarna samt skapar en bild av samhällets myndigheter som nödvändiga för vår säkerhet. I studien kommer jag att granska hur medierna skriver om granatkastningarna i Malmö under 2015. Analysen kommer att undersöka gestaltningen av allmänheten och myndigheter för att ta reda på om medierna väljer att vinkla nyheten så att den anspelar på rädsla från allmänheten och trygghet från myndigheter. Jag kommer även ta in en tredje del som handlar om politikernas uttalanden. Jag anser att studien är intressant för vetenskapen då den redovisar vilka bilder som de svenska medierna ger olika aktörer. Eftersom journalistiken har makten över de medialiserade bilderna av verkligheten, kan de även påverka hur vi normativt skall se på de olika rollerna. Genom att redovisa de bilderna får vi även en ökad förståelse om hur medierna utnyttjar sin makt för att välja vissa porträtteringar. I detta teorikapitel kommer jag presentera teorier bakom de tre delarna som jag ämnar undersöka i uppsatsen.

Jag vill börja denna teorigenomgång med en av grundstenarna i medieforskningen - kultivationsteorin. Detta för att förstå relevansen kring min studie i den betydligt större frågan kring mediernas representation och makt. Teorin grundades av Gerbner och Gross (1976) och handlar bland annat om att mediernas missrepresentation av våld och brott genererar en överdriven rädsla för att bli utsatt för brott. De fann bland annat att personer som följer medier som rapporterar mycket kriminologi, blev oroligare för att utsättas för brott även om brottsstatistiken visade att brotten sjunker. Till slut övertygades tittarna till att världen är en farlig plats att leva på, eftersom medierna

porträtterar den så (ibid). Tesen om kultivationsteorin är dock inte helt obestridd. Pollack (2001) skriver att forskare både har försökt verifiera och falsifiera kultivationstesen. Idag kan forskningen dock inte ge några klara bevis för ett kausalt samband mellan medieexponering och rädsla i alla diskurser och på alla typer av människor. Vissa menar dock att det är rimligt att anta att rädslan kan förstärkas av mediernas representation. Frågan om kultivationsteseans tankar om medieeffekter stämmer eller inte anser jag är för stor för att undersöka i en kandidatuppsats. Kultivationsteorins roll i denna uppsats är inte heller att fungera som en analysmodell, utan snarare som en ramteori för att förstå studiens roll i ett större sammanhang. Om vi människor i stor grad påverkas av medierepresentationen ökar även mediernas makt då de styr vår världsbild. Genom att undersöka hur medierna representerar allmänheten, det vill säga vi som även är publiken, får vi en ökad förståelse kring hur bilden av oss själva kan förvrängas. För att nå diskussionen om effekten behöver vi först undersöka hur medierna gestaltar dessa händelser. Frågan är om vi kan se att medierna lyfter fram rädsla i artiklarna, genom en djupare analys av hur journalisterna selektivt bygger upp sina texter.

3.1 Framing

En analys i hur texterna gestaltas av journalister grundar sig i en av de klassiska gestaltningsteorierna - **framing**. Framingteorin handlar om att en berättelse mellan två parter alltid kommer ge en selektivt karaktäriserad bild av en händelse och därmed påverka mottagarens perception av händelsen. Det sker eftersom fullständig objektivitet är omöjlig att uppnå (McQuail, 2010). I journalistiken innebär det att nyheter och reportage medvetet, eller omedvetet vinklas av journalisten. Beroende på hur journalisten gestaltar en händelse kommer sedan läsaren att tolka nyheten och därmed påverka publikens kognitiva kartor om händelsen (Scheufele & Tewksbury, 2007). Framing kan undersökas på flera olika sätt, bland annat genom att undersöka hur olika folkgrupper, yrken, händelser eller länder porträtteras av medierna (McQuail, 2010). I den här studien intresserar jag mig av vinklingen snarare än medieeffekten. Jag kommer att undersöka de **tolkningsramar** som publiken erbjuds, gällande de tre aktörerna allmänheten, polisen och politiker. Tanken kommer från Robert Entman (1993) som skriver att den viktigaste uppgiften i innehållsanalyser inom framing handlar om att identifiera och beskriva de ramar (frames) som finns i artiklarna. Entman är kritisk mot

att många innehållsanalyser endast staplar de positiva och negativa bilderna som likgiltiga och sedan drar slutsatser om vilken bild som dominerar. Genom sådana analyser missar forskare de utmärkande dragen i artiklarna och därmed även relationerna mellan publiken och de ramar som erbjuds i texterna (ibid).

Oavsett vilken typ av framing som undersöks innefattas liknande element: **selection** och **highlighting**, hädanefter benämnt som selektion och belysning. Frames belyser en del av den informationen kring en händelse som blir det centrala i kommunikationen gentemot publiken. Genom att belysa vissa delar så framhäver medierna vissa vinklingar eller aspekter som mer meningsfulla, noterbara eller minnesvärda till sin publik (Entman, 1993). Vilka delar som kommer fram består av journalistens selektion. Vi kan återknyta till Jewkes (2004) tanke: journalister redovisar inte verkligheten, de redovisar en medialiserad version av verkligheten. På samma sätt är inte heller de uttalandena från intervjupersoner i artiklarna verkligheten. De är en selektion från journalisterna kring vad allmänheten, polisen och politikerna säger i samband med händelsen. Eftersom mediekonsumenterna inte varit delaktiga i intervjun kan de inte förhålla sig till de fullständiga uttalandena från intervjupersonerna, utan endast till den medialiserade bilden. Därmed blir de framhävda citaten en viktig del i journalisternas vinkling av artiklar, och bör undersökas. Altheide (1997) förklarar fenomenet på liknande sätt då han skriver att vi bör se mediernas ramar som fokuspunkter på vad som ska diskuteras, hur det ska diskuteras och framför allt vad som inte ska diskuteras. Vidare menar Altheide att ordet ram är väldigt tydligt då vi kan likna fenomenet med en inramning runt en bild, ramen separerar bilden från väggen den sitter på, och därmed andra möjliga tolkningar (ibid).

3.2 Altheide's produktion av rädsla

I ett av Pollacks (2001) utgångsperspektiv sägs det att medierna genererar en överdriven rädsla i sina artiklar i samband med kriminaljournalistiken. För att kunna undersöka tolkningsramarna i samband med kriminaljournalistiken anser jag att det är av intresse att undersöka mediernas framing av rädsan. I artikeln *The News Media, the Problem Frame, and the Production of Fear* skriver David Altheide (1997) att forskaren kvalitativt bör undersöka rädsans roll i berättelsen. Altheide lyfter fram tre frågor som är relevanta att ställa till sitt material.

- Vilket utrymme och karaktär får rädslan när den presenteras i nyhetsmedierna?
- Vad är rädslan associerad med, och har den förändrats?
- Vilken roll har medborgarna tilldelats i representationen?

Jag anser att utgångspunkterna som Altheide presenterar är en bra start för att undersöka hur medierna använder sig av rädslan i medierapporteringen. I min studie intresserar jag mig framför allt för vilken roll som medborgarna har tilldelats i representationen. För den här studien kommer jag att fokusera på medborgarnas roller ur två perspektiv. Dels handlar det om hur allmänheten presenteras av journalisten och dels vilka citeringar från medborgarna som journalistiken väljer att plocka med. Med presentation av allmänheten menar jag att artikeln beskriver allmänheten utan att en medborgare intervjuas i texten. Ett sådant exempel är när medierna skriver att de rapporterar från "en stad i chock". Medierna kan även lyfta fram individer med exempelvis citat som "Jag är rädd för att gå ut". Det handlar om två olika sätt att sammankoppla rädslan med medborgare, och det är sådana mönster jag undersöker i medierapporteringen.

Altheide (1997) skriver att det även är viktigt att undersöka hur rädsla samt dess synonymer (rädd, hotad, osäker) framställs i artikeln. Till exempel kan man undersöka om rädsla ges stor plats i rubriker, utplockade citat eller i ingresser, samt hur nära rädslan är kopplad till andra ord och aktörer. Altheide menar att rädslan får en starkare roll i artikeln, när den framställs i rubriken för pressen samt introduktioner i TV-inslag (ibid). För min del innebär det att tolkningsramarna begränsas i ju högre utsträckning som rädslan och dess synonymer tar plats.

3.3 Polisen i mediebilden

Tidigare undersökningar har även gjorts inom framing kring hur myndigheter representeras i medierna. Per Bjellert och Göran Palm (2012) undersökte i boken *En trygg polis i ett otryggt samhälle* hur poliser representeras i mediernas nyhetsrapportering.

I sin studie gjorde Bjellert och Palm (2012) en skillnad på analysen av vardagsjournalistik och undantagsjournalistik. **Vardagsjournalistiken** handlar om hur

medierna rapporterar om polisen och andra myndigheters vardagliga arbete, medan **undantagsjournalistik** handlar om när medierna rapporterar om specifika fall och extraordinära händelser. Värderingen och gestaltningen av polisen och deras arbete skiljer sig markant mellan de två stilarna eftersom polisen inte får samma självklara roll i undantagsjournalistiken. I undantagsjournalistik är det händelsen som står i centrum och poliser och andra myndigheter kan tilldelas en roll i texten genom sina bedömningar, värderingar och argument (ibid). I min studie kommer jag undersöka nyhetsrapporteringen gällande granatkastningarna i Malmö under 2015. Den typen av nyheter ingår i undantagsjournalistik. Det innebär att jag för frågan kring myndigheternas representation i det här mediala fallet kan använda mig av den kvalitativt orienterade metod som Bjellert och Palm använt i sin studie. Metoden innebär att man undersöker hur polisen språkligt gestaltas. Det gjordes genom att undersöka vilka berättelser om polisen och dess roll i samhället, som träder fram i medierapporteringen. Genom att följa rapporteringen kring de extraordinära händelserna kunde Bjellert och Palm (2012) redovisa vilken roll som polisen tilldelats, samt vilken position som polisen och dess bedömningar, värderingar och argument får i journalistiken. Författarna presenterar även några grundfrågor som de har ställt till sitt material. Deras frågor har varit till inspiration för utformandet av mina frågor för att identifiera hur polisen representeras i samband med granatkastningarna i Malmö. Bjellert och Palm (2012) redovisar följande frågor som relevanta för sin studie gällande extraordinära händelser:

- Vilka bilder av polisen och polisens arbete träder fram i medierapporteringen?
- Lyfts frågor om effektivitet och trovärdighet fram i rapporteringen - och i så fall på vilket sätt?
- Vilken roll får polisen i medierna?

Bjellert och Palm (2012) fann att poliserna både i vardagsjournalistiken och undantagsjournalistiken mestadels tilldelas positiva bilder. Trots att poliserna ofta misslyckats med att få fast gärningsmännen och att oroligheterna fortsätter så är det inte de delarna som gestaltades i journalistiken. Istället för att gestalta polisarbetet som ett misslyckade var snarare bilden att polisen är så effektiv de kan vara med de resurser som de har tillgå. När poliserna dock lyckas förbättra en situation, genom bland annat gripande, så ger medierna en positiv gestaltning av polisen. Mönstret som fanns

var att polisen och dess arbete representerade tryggheten medan samhället representerade otryggheten. Författarna hävdar att det är den dubbla aspekten av trygghet och otrygghet som är den väsentligaste förklaringen till att poliserna oftast gestaltas på ett positivt sätt av medierna (ibid).

3.4 Moralpanik

En till intressant vinkling inom myndigheternas representation i samband med extrema händelser handlar om teorin **moralpanik**. Jewkes (2004) skriver att teorin moralpanik handlar om hur massmedierna genom gestaltning och uttryck speglar brottsligheten, samt hur det återanvänds av politiker och andra aktörer för att skapa normer och föreställningar i samhället. Jewkes (2004) förklarar modellen, på engelska benämnd som *deviancy amplification spiral*, som i boken utvecklats från Wilkins grundmodell på följande sätt. Det första steget är att en grupp människor gör något som definieras som illegalt. Det andra steget är att medierna intresserar sig för händelsen och rapporterar om den i enlighet med journalistiskens nyhetsvärde. När medieberättelsen når publiken så kämpar de olika medierna om att skapa den mest intressanta storyn för att publiken skall läsa deras version av berättelsen. Händelsen blir på grund av mediernas rapportering en sensationell nyhet. Den överdrivna bilden skapar stereotyper och förvrängda bilder av händelsen. Medierapporteringen gör sedan att allmänheten, polisen och politikerna agerar på olika sätt. Allmänheten kräver skydd och en rädsla sprider sig till följd av en selektiv och överdriven rapportering. Politikerna ser sin chans att öka i popularitet genom att erbjuda skyddet som allmänheten kräver. Oftast genom striktare kriminalpolitik genom lagar eller genom ökat stöd till polisstyrkan. Polisen responderar till allmänheten och politiker genom att de ska lösa problemet genom lag och ordning via till exempel nolltolerans och att de ska stoppa den kriminella handlingen. Allmänheten, politikerna och polisen går ofta via medierna för att kommunicera kring händelsen, vilket gör att händelsen blir ännu mer medialiserad. Hela processen leder till att grupperingen nu beskrivs som monster av medierna (ibid). Modellen handlar om samhällets agerande i samband med kriminella handlingar. Aktörernas agerande sker dock i hög utsträckning i medierapporteringen. Det innebär att jag i den här studien kan undersöka om medierna lyfter fram ett liknande mönster i rapporteringen kring granatkastningarna i Malmö 2015.

4 Metod

Eftersom studien syftar till att undersöka hur allmänheten, polisen och politiker gestaltas och uttalar sig i samband med granatkastningarna i Malmö tillämpades en kvalitativ textanalys. Kvalitativa textanalyser kan användas när analysenheterna behöver studeras mer noggrant, för att på ett djupare plan undersöka hur textens aktörer gestaltas. Den kvalitativa textanalysen är dock inte en enskild metod, utan metoden har olika förhållningssätt beroende på frågeställningens syfte. Eftersom studien undersökte journalisternas vinklingar i artiklarna utgick studien från framing som grundteori. Som jag nämnde under teorikapitlet så menar Entman (1993) att innehållsanalysernas viktigaste uppgift är att identifiera och beskriva de ramar som erbjuds i artiklarna. För studiens ändamål ansåg jag att Entmans perspektiv på framing var av stort intresse. Genom att undersöka ramarna som medierna tillhandahåller till publiken genom gestaltning av allmänhet, polis och politiker kan jag sedan redovisa den medialiserade bilden, samt undersöka hur den bilden förhåller sig till resultat från tidigare forskning. Problematiken med att undersöka vilka ramar som erbjuds är att det inte finns något standardurval, där forskaren kan säga att ram 1 har en viss typ av egenskaper medan ram nummer 2 består av helt andra. Kohring och Matthes (2008) skriver att kvalitativa innehållsanalyser av mediala ramar ofta förlorar validitet eftersom de inte redovisar vilka parametrar som bevisar att de tillhör en viss ram. De menar att om forskaren inte presenterar de kriterier för identifikationen av ramarna, så fallerar trovärdigheten i deras bedömning. Kohring och Matthes skriver att forskare i sådana fall automatiskt hittar de ramar som de medvetet eller undermedvetet söker efter. Endast genom noggrann förklaring av ramarnas innebörd kan författaren övertyga läsarna att en ram faktiskt existerar (ibid).

Det skall tilläggas att Kohring och Matthes förespråkar en kvantitativt inriktad metod för framinganalyser, till skillnad från den tolkningsbaserade metod som jag förespråkar i denna studie. Trots olikheterna i valet av metod anser jag att Kohring och Matthes kritik är relevant. Eftersom min studie utgår från en kvalitativ ansats kommer jag dock inte tala i termer om parametrar och kriterier som Kohring och Matthes gör, istället kommer jag redovisa för de kvalitéer i texten som innebär att den kan tolkas på olika sätt.

Framingen från mediernas sida kan undersökas i många aspekter i rapporteringen. Delar som rubriker, bilder, ingresser, utplockade citat och val av källa är väsentliga delar i analysen av journalistens framing (de Vreese, 2005). I den här studien kommer jag därför bland annat lägga stort fokus på de citat som journalisten väljer att lyfta fram i rapporteringen. Jag anser att ett av de viktigaste framingverktygen från mediernas sida är att lyfta fram vissa åsikter och vinklingar från representanten för en av de tre aktörerna.

En annan viktig aspekt som de Vreese tar upp är att även bilder och illustrationer är viktig del av journalistiken och framingen av nyhetsartiklar. Vid analyser av många texter står inte det skrivna språket som ensam orsak till olika tolkningar, utan bilder och illustrationer är även de centrala (Björkvall, 2012). En av delarna inom den visuella textanalysen som är intressant för den här studien handlar om kompositionen. Inom kompositionen talar man om något som kallas **visuell framskjutenhet**. Det innebär att ju synligare olika delar av texten är, desto viktigare är den i sammanhanget (ibid). I min studie blir den visuella framskjutenheten ett verktyg i framinganalysen. De kvalitéer som medierna lyfter fram i bilder och layout, ses i studien som en bidragande orsak till hur medierna gestaltar de aktörerna.

I följande kapitel kommer jag att gå igenom studiens val av material, genomförande samt en kritisk reflektion kring studiens validitet och reliabilitet.

4.1 Material

I denna studie ville jag undersöka hur medierna gestaltade en extraordinär händelse för att analysera mönstret i medierapporteringen. Den första definitionen som gjordes handlade om vilka medier som ingår i medierapporteringen.

4.1.1 Val av medier

Eftersom studien ämnar att undersöka mediernas rapportering behövdes ett urval göras kring vilka medier som ingår i analysen. För att kunna uttala mig om mediebildens ansåg jag att såväl lokala- som rikstäckande medier för händelsen skulle finnas representerade. Vissa begränsningar har gjorts gällande vem som publicerat artikeln. Denna analys

kopplas till de stora traditionella medierna och i analysen har inga medier med tydlig sammankoppling till ett parti (utanför ledarsidan) eller stark ideologisk åsikt innefattats, så som Avpixlat, Nordfront etc.

En medietyp som ofta glöms bort men som har stor medial påverkan är material från Tidningarnas Telegrambyrå, hädanefter även hänvisat som **TT-material**. Händelser av nationellt intresse publiceras ofta i olika typer av regionala och lokala tidningar. Lokala medier utanför händelsernas centrum har sällan tillgång till reportrar att skicka till området. I sådana fall kan medierna köpa in nyhetsmaterial som publiceras i flera olika tidningar. Detta material står precis som lokala och rikstäckande medier för en stor andel i den totala medierapportering och är därmed väsentlig för studien. I fallen med TT-material är det faktumet att texten är från en nyhetsbyrå som är intressant, och som innebär att materialet är rikstäckande. Det innebär att texter från lokala tidningar utanför Malmöregionen kan komma med i urvalet, men de representeras i form av en strukturerad text från Tidningarnas Telegrambyrå.

För att sammanfatta behövde artiklarna uppfylla **ett** av följande tre kriterier för att ingå i analysen:

- Tillhöra ett medium med rikstäckande rapportering via egna journalister
- Tillhöra ett medium med lokal anknytning till Malmöregionen
- Benämnas i andra tidningar i form av TT-material

Efter att artiklarna uppfyllt ovanstående kriterier fanns följande medier representerade i undersökningen med relevant material.

- Kvällsposten, lokalpress Malmö
- Sydsvenskan, lokalpress Malmö
- Aftonbladet, rikspress
- Expressen, rikspress
- Svenska Dagbladet, rikspress
- Dagens Nyheter, rikspress
- Tidningarnas Telegrambyrå, nyhetsbyrå representerad i Aftonbladet, Jönköpings Posten, Kvällsposten, Svenska Dagbladet och Sydsvenskan

4.1.2 Val av artiklar

Jag har använt Retrievers mediearkiv för att finna relevant material för studien gällande tryckt press samt digitala artiklar. Även tidningarnas egna sökmotorer har använts som ett komplement för digitala publiceringar då vissa begränsningar fanns i Retriever. Sådana komplement behövdes när länken från Retriever till den digitala upplagan inte fungerade. Då användes rubriken för att söka på publicistens egna sidor, för att finna artikeln. Sökningen av artiklar genomfördes under en dag: 2016-04-25.

Granatkastningarna i Malmö startade med en explosion på Sörbäcksgatan den 4 juni 2015, och den sista detonationen under sommaren var på Claesgatan den 9 augusti (Polisen, 2015). Utifrån tidpunkterna som detonationerna skedde begränsades sökningen till artiklar från 1 juni 2015 - 30 september 2015, då artiklar utanför tidsramen med stor sannolikhet handlar om andra incidenter än de som är avsedda för studien. Jag valde att ha med ett större spelrum efter den sista detonationen då visst efterspel kring sommarens händelser samt polisiärt arbete kring detonationerna kan vara relevant.

Utgångspunkten för sökningen var sökordet ”granat” tillsammans med den geografiska faktorn ”Malmö”. Dock visade det sig att en stor andel andra typer av artiklar kom upp då Granat även är ett efternamn. För att finna mer relevanta artiklar användes istället tre olika sökord. Den första sökningen bestod av sökordet "detonation" tillsammans med geografiska faktorn "Malmö". Den andra av "explosion" och "Malmö", och den tredje ordet "handgranat" och "Malmö". De tre sökningarna resulterade i ett stort utbud som bestod av 2 910 träffar, dock kan samma träff registrerats på fler än en sökomgång. Nästa steg var att sortera ut materialet från relevanta publicister, det vill säga de lokala och rikstäckande medierna som presenterades i rubrik 4.1.1. När den första sorteringen var genomförd återstod 618 sökträffar.

Vid den här punkten i sökningen hade jag fortfarande endast hållit mig till antal sökträffar. Det innebar att samma artiklar fanns med både i sökningen med ordet "detonation" och "handgranat". Nästa steg blev därmed att ta bort alla överlappande artiklar så att jag hade ett antal artiklar i urvalet, istället för endast sökträffar. När jag sorterat ut faktiska artiklar utifrån sökträffarna återstod 230 artiklar.

Sedan plockades alla de artiklarna som kunde ses som dubletter bort, det vill säga när samma artikel publicerats på flera ställen. Sådana dubletter uppkom framför allt gällande TT-material där exempelvis en text om hårdare straff för granatinnehav fanns för flera olika publicister fast med samma skribent. Även likadana artiklar som samma mediebolag hade publicerat togs bort, till exempel när Expressen och Kvällsposten, som ingår i samma koncern, publicerade exakt samma artikel. När samtliga dubletter var bortplockade återstod 196 artiklar.

Nästa steg var att via en ytlig genomläsning säkerställa relevansen och kopplingen till händelserna i Malmö. Några artiklar föll bort eftersom de handlade om detonationer i andra städer, till exempel Landskrona. Eftersom analysen kring de tre aktörerna allmänheten, polisen och politiker skulle kunna genomföras säkerställdes att uttalanden från dessa fanns representerade i de utvalda artiklarna. I det här steget prioriterade jag även längre artiklar, på hela eller halva uppslag, framför notiser då jag ville undersöka journalistikens gestaltning och inte endast en kort förklaring. När relevansen, längden och aktörerna säkerställdes återstod 128 artiklar.

De 128 artiklarna är det urvalet som analysen hade kunnat bestå av. Ett sådant stort urval hade varit att föredra vid en kvantitativ studie. I min studie kommer jag dock att använda mig av den kvalitativa forskningsansatsen. Det innebär att ett urval runt 30 artiklar är mer genomförbart i min studie. För att minska urvalet tillämpades ett stratifierat urval. Det stratifierade urvalet innebär att det huvudsakliga urvalet delas in i tänkta grupper. I grupperna dras sedan enheter slumpmässigt ut. Alla enheter i samma grupper har samma chans att bli dragna (Teorell & Svensson, 2007). Grupperingarna i det här fallet kopplades till publiceringsdatumet. De 128 artiklarna sorterades in i den månad som de publicerades. Där visade det sig att flest artiklar publicerades i juli och augusti, och att juni och september hade en lägre andel. Beroende på frekvensen kring när artiklarna publicerades bestämdes på förhand att 11 artiklar skulle tas från vardera juli och augusti, samt fyra från vardera av juni och september, vilket ger totalt 30 artiklar. Artiklarna som valdes ut finns redovisade i Bilaga A. Kriterierna för att artiklarna skulle vara relevanta för analysen kan sammanfattas på följande sätt.

- Artikeln är publicerad av medier i enlighet med kraven i rubrik 4.1.1
- Artikeln behandlar granatkastningarna i Malmö under sommaren 2015

- Artikeln är publicerad mellan 2015-06-01 och 2015-09-30
- Artikeln är ingen dubblett av en annan artikel som valts ut i analysen
- Artikeln benämner minst en av aktörerna allmänhet, polis eller politiker i texten

Arbetet med urvalet har både för- och nackdelar. En stor fördel anser jag är de kriterier och krav som jag satte på artiklarna. Det gör att inga irrelevanta artiklar ingår i analysen. Det negativa med urvalet är att olika antal artiklar kom från de olika medierna. Vid en jämförelse mellan medierna hade det varit ett problem. I den här analysen ses dock medierapporteringen som en enda enhet, och ingen distinktion görs kring vem som är avsändare. Urvalet innebär att endast en liten del av rapporteringen kan undersökas. Det finns därmed en risk av att en analys av de övriga 98 artiklarna redovisar en annan bild.

4.2 Bearbetning av material

Vid arbetet med analysen utgick jag från att medierapporteringen består av en stor enhet. Det vill säga att de 30 artiklarna analyserades som en stor mediebild av händelsen. I analysen lästes de utvalda artiklarna med fokus på att identifiera de tolkningsramar som läsaren erbjuds i samband med medierapporteringen. Först genomfördes en ytlig läsning där jag noterade de övergripande dragen i artiklarna. Sedan gjordes genomläsningar för att besvara de analysfrågor till materialet som presenteras längre fram i detta kapitel. Vid genomläsningarna markerades de sektioner som tolkades som en aktiv gestaltning av en av aktörerna. Markeringarna skedde vid uttalanden, beskrivning av en aktör, eller åsikter. Frågorna som ställdes till materialet grundar sig i teorierna som presenterades i rapportens teorikapitel. Svaren till frågorna noterades för att sedan undersöka medierapporteringen av den extraordinära händelsen. Det metodologiska valet att använda frågor till texten grundar sig i Teorell och Svensson (2007) som skriver att kvalitativa textanalyser handlar om att ställa frågor till texten, för att analysen inte skall bli för godtycklig. Genom att redovisa frågor och svar blir det även lättare för läsaren att förstå hur analysen är genomförd. Frågornas syfte var att hjälpa till att identifiera journalistens framing gällande de tre stora aktörerna i texten - allmänheten, polisen och politikerna. Analysen gjordes dels utifrån de uttalanden från

aktörerna som journalisterna valde att ta med, samt dels hur medierna gestaltade de tre olika aktörerna i löpande text, ingresser, rubriker och bilder. Svaren till frågorna noterades för att sedan undersöka om liknande svar fanns över flera artiklar samt avsändare.

4.2.1 Medborgarna och rädslans roll i rapporteringen

För att undersöka mönstret i medierapporteringen angående allmänheten och rädsla utformades två frågor till artiklarna med utgångspunkt i David Altheides (1997) idéer om att identifiera framingen av rädslan i texterna.

1. Vilken roll har medborgarna tilldelats i representationen?

För att besvara denna fråga noterades hur medborgarna språkligt gestaltades av medierna samt vilken roll de fick i medierapporteringen. Fokus låg på att dels undersöka de uttalanden som journalisten lyfte fram från allmänheten, samt dels hur allmänheten porträtterades i den löpande i texten av journalisten. Vilka uttalanden från allmänheten som lyftes fram ses i den här studien som en selektion från journalistens sida. Journalisten bidrar till att belysa vissa vinklar av händelsen genom att välja ut vissa delar av intervjun samt endast några av intervjuerna. Det är denna typ av framing som studien undersöker och därmed innefattar frågan hur journalisten porträtterar medborgarna i samband med granatkastningarna.

2. Vilket utrymme och vilken karaktär får rädslan när den presenteras i nyhetsartiklarna?

Frågan grundar sig i Altheides teori och metod om att undersöka mediernas produktion av rädsla. Om medierna lyfter fram rädsla och oro i rubriker, ingresser och utvalda citat så får rädslan ett större medialt utrymme. I min studie innebär det att tolkningsramarna begränsas om rädslan får ett större utrymme.

4.2.2 Polisens roll i rapporteringen

Vid gestaltningen av polisen och brottsbekämpningen analyserades här såväl polisens eget reflekterande som journalisten och intervjupersonernas åsikter och tankar. För att kunna identifiera de tolkningsramar som erbjuds har jag i fallet använt mig av en bredare fråga med inspiration från Bjellert och Palms studie om hur poliser representeras i medier i samband med extraordinära händelser.

3. Vilka bilder av polisen och polisens arbete träder fram i medierapporteringen?

I den här frågan är jag intresserad av hur medierna porträtterar polisen och dess arbete i samband med granatkastningarna i Malmö. Eftersom ursprungsperspektivet för forskningen säger att myndigheterna gestaltas som nödvändiga för vår säkerhet vill jag i den här frågan undersöka tolkningsramen gällande polisens roll. Gestaltas de som hjältar i kampen mot brott eller finns det en annan tolkning i artiklarna som erbjuds till läsaren? I Bjellert och Palms (2012) studie fann de att polisen mestadels fick positiv kritik oavsett vardagsjournalistik eller undantagsjournalistik. Med frågan vill jag även undersöka om den mediala bilden tar upp en stor andel negativ kritik i samband med granatkastningarna eller om poliserna främst får positiv kritik. Jag anser att andelen kritik som riktas en god indikator på vilken bild som skapas av polisen.

4.2.3 Politikernas roll i rapporteringen

Frågorna som undersökte politiker och andra oppositionsråds uttalanden grundar sig i teorin kring moralpanik samt som en del av myndigheterna i ursprungsperspektivet. Som tidigare nämnt under rubrik 3.4 innebär modellen att politikerna utnyttjar händelser för att kunna genomföra nya reformer. Framför allt handlar modellen om att politikerna främjar striktare kriminalpolitik med hårdare straff. Politikernas roll i rapporteringen syftar även till att undersöka hur politikerna gestaltas av medierna, med framing som utgångspunkt.

4. Vilka lösningar från politikerna lyfts fram i rapporteringen gällande granatkastningarna i Malmö?

För den här frågan analyserades politikernas uttalande och gestaltning angående åtgärder för händelserna. Syftet med frågan var att undersöka om politikerna i texterna i mitt urval lyftes fram på samma sätt som i modellen för moralpanik.

5. Hur porträtteras politikerna i texterna?

Den sista analysfrågan ligger närmare teorin om framing. Syftet med frågan är att undersöka hur medierna gestaltar politikerna i rapporteringen. Exempel på porträtteringar skulle kunna vara om politikerna ses som handlingskraftiga, svaga eller inkompetenta. Precis som i gestaltningen av allmänheten och polisen, undersöker frågan uttalanden som lyfts fram i rapporteringen samt kritik som framförs i medierna.

4.3 Metodologisk Diskussion

I detta delkapitel kommer jag diskutera genomförandet av studien utifrån forskningsetik, samt studiens reliabilitet samt validitet.

4.3.1 Forskningsetik

I Vetenskapsrådets (2011) bok *God forskningsetik* står det att en av de viktigaste delarna inom forskningsetiken handlar om hur forskaren behandlar de personer som medverkar i forskningen i form av försökspersoner eller informanter. Personerna skall i så hög mån som möjligt skyddas från negativ påverkan av den forskningen som de medverkar i.

I denna studie finns inte några direkt medverkande personer, eftersom studien består av en genomförd innehållsanalys av artiklar. Det innebär att denna studie, till skillnad från intervju- och observationsstudier har färre etiska aspekter att ta ställning till. Jag har dock gjort ett medvetet val att inte publicera namnet på de medborgare som uttalar sig i samband med granatkastningarna. Artiklarna, och därmed uttalandena, är förvisso tillgängliga för vem som helst att läsa, men för studien är de enskilda personernas namn inte relevanta. Istället ses personerna som representanter för allmänheten. När det gäller politiker på högre nivåer gjordes dock inte någon sådan övervägning, då de är offentliga personer som dagligen förekommer i mediala sammanhang.

En annan etisk aspekt i arbetet handlar om upphovsrätten för de bilder som används i uppsatsen. I min uppsats ville jag ha med ett tidningsuppslag som visade på de visuella aspekterna som lyfts fram i framingen. I uppslaget fanns bilder tagna av journalisten som skrivit artikeln. Upphovsrättslagen säger att offentliggjorda konstverk får återges "i anslutning till texten i en vetenskaplig framställning som inte framställts i förvärvssyfte" eller "i anslutning till texten i en kritisk framställning, dock inte i digital form" (SFS 1960:729). En kandidatuppsats kan ses som en kritisk framställning, dock får den endast innehålla konstnärliga verk om den publiceras i tryckt form. (Linnéuniversitetet, 2016). Kraven för att en C-uppsats ska registreras som godkänd krävs det att den publiceras i databasen DiVA. Den uppsats som lämnades för opponering i skriftlig form innehöll därmed bilderna. För versionen som publicerades i DiVA omstrukturerades texten så att bilderna inte längre var med. Jag har försökt att få kontakt med upphovsmannen till bilderna för att få tillstånd av att använda bilderna. Jag fick dock inget svar före publiceringsdatumet och gjorde därmed valet att ta bort bilderna.

4.3.2 Reliabilitet och validitet

En av aspekterna som är värda att diskutera i förhållande till reliabiliteten är urvalets påverkan. Fynden gällande förändringarna av bilderna av polisens arbete sammankopplas i denna studie till den kronologiska ordning som artiklarna publicerades i. Eftersom studien har ett urval på 30 artiklar finns dock risken att bildens förändring är slumpmässigt kopplat till urvalet. Skulle en studie gjorts på ett större material, eller ett annat urval, finns möjligheten att *den kritiska bilden* riktas mot polisen direkt. Möjligheten finns även att medierapporteringen redovisar bilden av *den trygga bilden* längre fram i texterna. Jag anser att reliabiliteten kring **existensen** av dessa två bilder av polisens arbete är hög, dock är det möjligt att ifrågasätta dess kronologiska koppling vid en liknande studie med ett större urval.

En annan aspekt med reliabiliteten är att en kvalitativ innehållsanalys, precis som alla metoder med hermeneutisk utgångspunkt, riskerar att bli en subjektiv bedömning. En kvalitativ studie kan, precis som journalistiken, aldrig kan ge en fullständigt objektiv bild av undersökningen. Slutsatserna i studien är den tolkning jag som ensam författare till arbetet ser i det undersökta materialet. Det innebär att det finns en risk för att en annan person skulle kunna tolka mönstret i materialet på ett annat sätt. Jag anser dock att jag under arbetets gång har fört en objektiv analys av det material som jag analyserat.

En vanlig kritik mot kvalitativ forskning handlar om generaliserbarheten. Eftersom min studie undersöker ett specifikt event kan jag inte med säkerhet uttala mig om det automatiskt kommer innebära att fynden gällande mönstret i mediernas rapportering kommer att se likadant ut för andra extraordinära händelser. Denna studie bör istället ses som en undersökning om modellen kring moralpanik och perspektivet kring rädsla och trygghet stämmer på denna extraordinära händelse. Gällande mediernas representation bör studien ses som en pusselbit i frågan om hur medierna gestaltar olika grupper. Den här studien fyller frågan om gestaltningen vid en kriminalhändelse och bör därmed inte generaliseras till andra journalistiska händelser.

I den här studien har jag via tolkningar undersökt hur allmänheten och myndigheterna porträtteras av medierna i samband med granatkastningarna. Sådana undersökningar kan göras på flera sätt. I studien har jag valt att använda mig av en framinganalys för att

undersöka de tolkningsramar som erbjuds. Genom att identifiera tolkningsramarna anser jag att jag gett en god bild av den bild som når läsaren i rapporteringen. Nackdelen med metoden är att jag inte kan förhålla mig till läsarens kognitiva kartor och förutfattade meningar. För att noggrannare förstå hur läsarna uppfattar medierapporteringen hade jag behövt undersöka personernas subjektiva avkodning av texterna. En brist i validiteten är därmed att jag inte undersökt hur läsarna tolkar texten, utan hur jag som objektiv läsare tolkar den.

5 Analys

I detta kapitel kommer jag att redovisa de fynd som är väsentliga för studiens syfte och frågeställning. Redovisningen kommer först att behandla gestaltningen av allmänheten och rädslan i samhället, sedan gestaltningen av polisen och avslutningsvis politikerna. Till grund för redovisningen ligger svaren på de analytiska frågor som ställdes till texten och som redovisades i metodavsnittet. Analysavsnittet avslutas med en sammanfattning av de tolkningsramar och bilder som jag anser finns i medierapporteringen.

5.1 Gestaltning av allmänhet och rädsla

Den första tolkningsramen som identifierades handlade om medborgarnas roll i medierapporteringen. Genom att ställa frågorna *Vilka roller har medborgarna tilldelats i representationen* samt *Vilket utrymme och vilken karaktär får rädslan när den presenteras i nyhetsartiklarna*, fann jag att medborgarna både via citeringar och porträtteringar i löpande text sammankopplades med rädsla. Sammankopplingen sker främst med att journalisten lyfter fram citat från medborgare som anspelar på rädsla och oro.

"– Barnen vaknar och börjar gråta. Jag öppnar köksfönstret och känner att det luktar bränt. Då ber jag min fru ringa polisen, säger han.

Han är skakad av det inträffade.

– Det är för djävligt. Det är skrämmande. Speciellt när man har barn, man vet inte var det ska smälla. De passerar mycket folk på den här gatan. Någon kunde blivit rejält skadad" (Sydsvenskan 2015-08-09 *Handgranaten tros inte vara riktad mot någon person*).

Citaten ovan och nedan är exempel på flertalet liknande fall när medborgarna får tala om det som har hänt och även får nämna rädsla eller synonymer som oro, skrämmande och dylikt i artiklarna.

"– Vi har en familj som har bott i området länge och innan var det lugnt. Nu är vi oroliga och vill flytta härifrån. Vi trivs inte här. Det händer något minst varannan vecka. Det är skottlossningar och bomber hela tiden, säger mannen" (Sydsvenskan 2015-06-20 *Handgranatsattack mot bostadshus*).

Entman (1993) skrev att framingen främst berör mediernas selektion och belysning. Ur en framingsynvinkel tolkar jag rapporteringen som ett selektivt val från medierna. Genom att lyfta fram medborgare som uttalar sig om rädsla skapas bilden av att Malmöborna är och bör vara rädda för de rådande händelserna. Min tolkning kring det

selektiva valet förstärks då journalisten sällan skriver om allmänheten utan att det sammankopplas med rädsla och oro. När det väl gör det så ligger den huvudsakliga framingen av artikeln ändå kring rädslan för våldet. I ett av uttalandena från allmänheten får en 88-årig pensionär uttala sig om händelserna på följande sätt:

"Jag kom ut på gatan och såg alla bilar som fått fönstrena krossade. Jag tar det inte så allvarligt när det smäller. Jag har upplevt finska vinterkriget och är inte rädd. Men har man inte varit med om samma saker som jag är man kanske det" (Kvällsposten, 2015-08-13 *Våldet har skakat Malmö*).

I uttalandet får personen tydligt lyfta fram att hon inte är rädd för de pågående händelserna. Ser vi dock till artikeln som helhet och inte endast den enskilde personens uttalanden är det ändå rädslan och våldet som dominerar framingen från journalistens sida. Uppslaget får inte visas av upphovsrättsliga skäl i uppsatsens digitala upplaga. Uppslaget visar dock en stor rubrik i vit text med orden "Våldet har skakat Malmö", mot en mörk bakgrund. Nedanför rubriken finns uttalanden från allmänheten samt bilder på personerna. Tre av fyra uttalanden lyfter fram rädsla. Under bilderna lyfts även en ny rubrik fram med ordet "Det är en sammanbiten vrede". I fallet med pensionären anser jag att den visuella framskjutenheten är viktig att ta med i analysen. Begreppet som förklarades under metodkapitlet innebär att ju synligare olika visuella kvalitéer av texten är, desto viktigare är den i sammanhanget (Björkvall, 2012). Layouten på uppslaget ovan tolkar jag som att våldet och rädslan är central för berättelsen eftersom layouten domineras av en stor rubrik med ordet "våld", samt att andra citat lyfts fram från från oroliga medborgare. Även i artikelns ingress tolkar jag att rädslan dominerar när journalisten skriver på följande sätt:

"Våldet kommer allt närmare.

Det säger flera barnfamiljer när jag går fram till dem på gatan och frågar om sommarens vanvettiga epidemi av sprängdåd i Malmö.

- Vi har snackat om att flytta, säger [...] vars 80-åriga pappa bor på gatan där en handgranat exploderade" (Kvällsposten, 2015-08-13 *Våldet har skakat Malmö*).

Som jag skrev under rubrik 3.2 så skriver David Altheide (1997) att en del i att undersöka journalistikens framing av rädsla är att undersöka hur stor plats den tar i rubriker, ingresser och utplockade citat. När det återfinns i sådana sammanhang så får den en starkare roll i artikeln (ibid). Min tolkning är att när den får en starkare roll så begränsas även tolkningsramen som erbjuds till publiken. I fallet ovan så innebär det att

även om vissa individer i rapporteringen inte uttrycker rädsla eller oro, skapas ändå den inramningen i form av att rubriker och ingresser att medborgarna är rädda och oroliga. Entman (1993) skrev att när medierna belyser specifika vinklingar så framhäver de aspekterna som mer meningsfulla till sin publik. Utifrån teorierna av den visuella framskjutenheten och framing av rädsla tolkar jag att medierna redovisar rädslan som mest meningsfull i artiklarna. Även om journalisten medvetet tar upp pensionärens åsikter så försvinner det i prioriteringen i artikeln.

Ser vi till porträtteringen utanför citatet sammankopplas Malmö återigen med skräck och rädsla, utdragen nedan är några exempel på hur journalisten språkligt gestaltar utanför intervjuerna.

"Rädslan sprids i Malmö över de tre handgranater som detonerat under tre dygn." (Aftonbladet 2015-07-24 *Malmöpolisen vädjar om hjälp*).

"Sprängningarna har satt skräck i Malmö i flera månader" (Sydsvenskan 2015-08-10, *Malmöpolisen redo att grips bombmisstänkta*).

Vid intervjuerna skedde framingen via journalistens selektiva val kring vilka åsikter som lyfts fram i medierapporteringen. I den löpande texten tillåts journalisten med egna ord belysa och förklara känslorna hos allmänheten. När medierna här sammankopplar Malmö med orden "skräck" vid flera tillfällen, och från olika publicister, förstärks min syn på att medierna porträtterar allmänheten som rädda och oroliga.

Utifrån mediernas gestaltning av allmänheten i rapporteringen anser jag att allmänhetens roll i sammanhanget är att uttrycka rädsla. I min åsikt tilldelas här allmänheten en offerroll av medierna.

5.2 Gestaltning av polisen

Polisen är den aktör som syns mest i medierapporteringen kring granatkastningarna i Malmö. För den här delen i analysen ställdes frågan *Vilka bilder av polisen och polisens arbete träder fram i medierapporteringen* till materialet. I analysen fann jag ingen lika utmärkande enformig bild som i fallet med medborgarna. Istället skiljer sig bilden av polisens arbete beroende på vem det är som får uttala sig, samt när under händelserna som porträtteringen skedde. Det leder till att jag för den här frågan kommer att

presentera de bilder som jag har funnit av polisens arbete. Den första bilden jag funnit kallar jag för *Den trygga bilden*, som framför allt ges tidigt i medierapporteringen. Dock försöker polisen återupprätta den trygga i bilden i medierapporteringen även i slutet. Det andra steget kallar jag för *den kritiska bilden* som uppkommer i samband med att händelserna fortsätter. Förklaringen bakom dessa funna bilder kommer jag att presentera under kommande underrubriker.

5.2.1 Den trygga bilden

Den första bilden som identifieras kring polisen återfinns i början av medierapporteringen när artiklarna lästes i kronologisk ordning. Flera medier rapporterar då om den första detonationen, när det handlade om ett enskilt fall. Journalisten skriver då om att polisen är aktiv i brottsbekämpandet och polisens utvalda citat anspelar till lugn och trygghet.

"Att männen går fria innebär dock ingen hotbild för Malmöborna i stort. Det hävdar polisen som vill lugna de boende i staden [...]
– Vi måste ha förståelse för människor så att det inte utmynnar i någon masshysteri. Vi är synliga i området för att skapa trygghet och prata med människor och ta ner det på rätt nivå. Jag förstår att människor är enormt oroliga." (Svenska Dagbladet, 2015-06-21 *Polisen vill hindra "masshysteri" efter granat-attack*).

I utdraget ovan lyfter journalisten fram ett citat där polisen får försöka ge en lugn och betryggande bild, samt att de finns närvarande i området. Liknande kvalitéer i texten återfinns både i rubriker och ingresser i början av medierapporteringen. Enligt framingteorin innebär det att det är den väsentligaste bilden som vill förmedlas. Det leder till att medierna i det här fallet gestaltar polisen som viktiga för att upprätthålla tryggheten.

Ser vi till de andra artiklarna som finns tidigt i rapporteringen finner jag liknande mönster i rapportering.

"För att invånarna ska känna trygghet har polisen satsat på extra polisbevakning i de utsatta områdena. Till tidigare områden läggs nu Kroksbäck.
– Det är klart att det uppstår otrygghet efter en sådan händelse, därför har vi placerat poliser för att minska oron" (Kvällsposten, 2015-06-21 *Granat dramat*).

Som tidigare nämnts så fanns *den trygga bilden* tydligt representerad i början av rapporteringen. Det specifika i det här fallet är att liknande händelser upprepas, med nya

detonationer på olika platser i staden. När det i början handlade om enstaka fall, tolkade jag att mediebilderna av polisen var att de arbetar med att upprätthålla tryggheten i samhället. När nya detonationer fortsatte att ske tolkade jag en förändring i den mediala tonen mot polisen och deras arbete. I och med denna förändring övergick mediebilderna till det jag kallar *den kritiska bilden*.

Under tiden som kritiken pågår försöker dock polisen att upprätthålla bilden av trygghet i medierapporteringen. Ett av de tydligaste exemplen på hur medierapporteringen återupptar den aspekten är en intervju i Sydsvenskan med rikspolischefen, Dan Eliasson.

**"Vad vill du säga till de Malmöbor som lever i skräck för handgranaterna?
– Malmö är som helhet en lika trygg stad som andra storstäder. Ni ska veta att polisen tar det här på största allvar. Och vi kyler ner den här situationen på samma sätt som vi gjorde i Göteborg. Det har redan börjat och vi ska skapa trygghet och lagföra skyldiga. Det är utomordentligt bra att vi fick de här gripandena i veckan. Och det kommer mer. Fler synliga uniformer på gatorna och fler polisbilar, både med och utan påslaget blåljus, är viktiga beståndsdelar i att få allmänheten att kännas sig trygga, menar Eliasson." (Sydsvenskan, 2015-08-12 *Hundratals nya poliser till Sydsverige*)**

Här återkommer mediebevakningen till att handla om polisens arbete sammankopplat med begreppen trygghet och säkerhet. Kopplat till Bjellert och Palms studie följer ovanstående stycke in i att medierna framställer polisen i god dager. Ur Pollacks ursprungsperspektiv innefattar stycket även att polisen framställs som viktiga för samhällets säkerhet. Det sker genom att medierna väljer att selektivt plocka ut citat ur intervjun från en hög position inom polisväsendet, som anspelar på trygghet samt att polisen kommer att gripa människor. Hela artikeln tolkar jag som en vinkling från medierna, där de belyser hur polisen behövs för att upprätthålla ordningen i samhället. Den tolkningen grundar sig framför allt i sammankopplingen med polisiära beståndsdelar som "synliga uniformer" och "fler polisbilar" i meningen sammankopplas med frasen "få allmänheten att känna sig trygga". Uttalandet anser jag är en tydlig indikator på att *den trygga bilden* existerar i medierna. Dock är den inte den enda tolkningen av polisen som ges i rapporteringen.

5.2.2 Den kritiska bilden

De nya detonationerna ledde till att medierna lyfte fram medborgare och skribenter som började ifrågasätta polisen och dess arbete. I Bjellert och Palms studie (2012) som undersökte gestaltningen av polisen i medierna så ställde de en fråga till sitt material.

Frågan tog upp om medierna lyfte fram frågor kring effektivitet och trovärdighet i rapporteringen - och i så fall på vilket sätt? När tonläget förändrades började jag undersöka hur åsikter kring polisens arbete lyfts fram samt vem som sågs som avsändare. Det skall dock tilläggas att utgångspunkten fortfarande handlar om att journalisten har kontroll över berättelsen samt gestaltningen av aktörerna i texterna. I analysen av medierapporteringen framkom flera gånger negativ kritik mot polisen och dess arbete. Kritiken framfördes i form av pratminus från medborgare, politiker och andra aktörer ungefär en månad efter den första detonationen skedde.

På Sydsvenskans ledarsida den 23 juli 2015 publicerades artikeln *Handgranater på Malmös gator. Polisen vet vad som gått fel. Och vad som krävs* redovisar tidningen kritik mot polisen och deras agerande.

"Klart är att polisen trots sina projektinsatser inte har kunnat hindra gängkriminaliteten från att breda ut sig. Listan över gatuvåldet i Malmö kan göras lång och har pågått i årtal. Nu under sommaren har våldet trappats upp med ett tiotal fall där handgranater har använts. I början av veckan fick en man föras till sjukhus med lättare skador efter ett sprängattentat mot en föreningslokal. Utvecklingen är oacceptabel och det är polisens uppgift att stoppa brottsligheten. Och Malmöpolisen agerar - men utan att lyckas." (Sydsvenskan, 2015-07-23 *Handgranater på Malmös gator. Polisen vet vad som gått fel. Och vad som krävs*)

Utifrån Bjellert och Palms fråga om effektivitet och trovärdighet tolkar jag utdraget från Sydsvenskans ledarsida som en kritik mot polisens effektivitet. I det här fallet lyfts kritiken fram med frasen "Malmöpolisen agerar – men utan att lyckas". I utdraget ovan är det även tidningen som står som avsändare, till skillnad från en medialiserad bild av andras uttalande som brukar lyftas fram av journalisterna. Att Sydsvenskan själva står som avsändare ser jag som ett tydligt bevis på att frågan kring polisens effektivitet sätts på den mediala agendan, och därmed att den kritiska bilden är viktig i rapporteringen. I medierapporteringen lyftes dock inte endast kritik från ledarsidorna, utan även via citeringar från allmänheten.

"Det är så himla konstigt att skjutningarna inte får några konsekvenser. Då börjar i alla fall jag ifrågasätta polisens arbete. Om man bor i närheten av rondellen är man medveten av vad som sker där. Men ansvaret att lösa brotten ligger ändå hos polisen, de borde veta varför vi har så hög kriminalitet" (Sydsvenskan 2015-07-24, *Malmö värst drabbat i hela Skandinavien*).

Citatet ovan kommer från en av medborgarna som får referera till att ansvaret för att lösa brotten ligger hos polisen. I Bjellert och Palms (2012) studie skrev de att när medierapporteringen lyfte fram anledningarna till polisens misslyckanden kopplades det

främst till bristen av resurser. I fallet ovan tolkar jag dock att kritiken anspelar på den effektivitet och kompetens som polisen besitter, istället för resurserna som polisen har att tillgå. När det gäller kritik kopplat till resurser i fallet med granatkastningarna i Malmö nämns det endast en gång i rapporteringen.

"Är det inte dags att sätta ner foten när det gäller sprängningarna? Jag tycker det börjar sprida sig, det har varit mycket i sommar. Det är svårt att bedöma polisens insatser, de kanske har för lite resurser" (Kvällsposten 2015-08-13 *Våldet har skakat Malmö*).

I ovanstående citat får intervjupersonen säga att bedömningen är svår och att en eventuellt orsak till misslyckandet är resurserna. I övriga fall består kritiken i betydligt högre grad kring polisens kompetens att stoppa händelserna som sker i staden. Även citatet i nedanstående stycke anser jag speglar en liknande åsikt.

"Det händer ju något varje dag, det är oroande eftersom det verkar eskalera. Jag funderar lite på om polisen gör tillräckligt eftersom jag inte märker av polisen mer nu jämfört med tidigare." (Aftonbladet 2015-07-24 *Malmöpolisen vädjar om hjälp*).

De valda citaten och porträtteringen av polisens arbete som har redovisats i den här delen av analysen, tolkar jag som en förändring i mediebild. Ser vi återigen till aspekterna selektion och belysning i Entmans perspektiv ser vi en förändring i journalistikens framing. I den här delen av rapporteringen tolkar jag att medierna väljer att belysa samhällets kritik mot polisen i högre utsträckning, jämfört med när den första händelsen skedde. Framingen har på så sätt skiftat från bilden av polisen som väsentliga för vår trygghet till en mer ifrågasatt bild om de verkligen kan hålla oss trygga.

Bjellert och Palm (2012) skrev i sin studie att kritiken kring polisens ineffektivitet främst sammankopplades med bristen på resurser. I min analys har jag dock funnit att den kritiken främst kommer från polisen själva. När den externa kritiken i medierna hårdnar började polisen i det här fallet även yttra självkritik i medierna och vädjar om hjälp. Medierapporteringen går över till att polisen uttalar sig om att de inte själva kan lösa problemet. Vilket ökar den kritiska bilden i medierapportering.

"Malmöpolisen har tidigare sagt att de har tillräckligt med resurser för att hantera situationen. Men under fredagen vände de sig till nationella operativa avdelningen, NOA, med en begäran om extra resurser.

- De har specialkunskaper som ska hjälpa oss i utredningarna" (Aftonbladet, 2015-07-24 *Malmöpolisen vädjar om hjälp*).

Citatet ovan är ett av flera exempel där polisen i medierna sammankopplar sitt misslyckande med brist på resurser. Det här ser jag som att medierna medvetet väljer att lyfta fram en annan vinkel till misslyckandena. Det innebär att den kritiska bilden inte blir en enförmig fråga kring polisens kompetens utan medierna hjälper polisen att upprätthålla bilden att andra faktorer kan påverka.

5.3 Gestaltning av politiker

Vid analysen av den sista aktören användes som tidigare teorierna inom framing men även modellen av moralpanik för att undersöka politikernas agerande i förhållande till tidigare forskning. För delen som handlade om medierepresentationen och framing användes analysfrågan *Hur porträtteras politikerna i texterna?* För delarna som syftade till att undersöka politikernas agerande i medierna användes frågan *Vilka lösningar från politikerna lyfts fram i rapporteringen gällande granatkastningarna i Malmö?*

I medierapporteringen fick inte politikerna en lika stor roll som polisen eller medborgarna. I det utrymmet som tillgavs redovisas låg andel kritik mot politiker på lokal och regeringsnivå. Medierna belyser istället att problemen ligger hos andra aktörer. Jag tolkar är istället mediebilden som att polisen inte klarar av att utnyttja de resurser som de får från politikerna. Det är även till polisen som medborgarna vädjar om trygghet, inte från riksdag och regeringsnivå. Det skall dock tilläggas att inga hyllningar går till politikerna heller. Jag skulle definiera bilden av politikerna som neutral, och att de har en biroll i den stora medierapporteringen, där medborgare och poliser utsätts för en mer aktiv framing från mediernas sida. Anledningen till att jag definierar politikerna som en biroll, ligger i att enstaka uttalanden från politikerna återanvänds längre fram i rapporteringen. Medierna tar inte med nya uttalanden från politikerna under händelsernas gång, och därmed tolkar jag att de prioriterades bort i texterna.

Om vi ser på politikernas representation utifrån modellen för moralpanik, så bör medierna enligt teorin lyfta fram politikerna som ”hårda mot brott och kriminella”. Det sker genom att förespråka nya lagar eller stärka de befintliga. Det görs för att redovisa att de säkrar tryggheten för medborgarna (Yewkes, 2004). I det här fallet hade det varit

möjligt att lyfta fram ett citat och påstå att så är fallet, men det anser jag inte ger en tillräckligt nyanserad bild. Ser vi till hela medierepresentationen finner jag endast en kort artikel där rapporteringen tar upp regeringens krav på hårdare straff för innehav av handgranater. I den övriga rapporteringen gällande regeringens agerande lyfts inte samma tonläge om reformer fram. Istället talar inrikesministern om politiska lösningar utanför ramen för striktare lagar.

"Inrikesminister Anders Ygeman (S) kallar situationen i Malmö "oacceptabel" och säger att gärningsmännen bakom sprängningarna måste gripas för att utvecklingen ska kunna vändas. Han pekar på att Malmöpolisen begärt att få klartecken om viktig förstärkning från Nationella operativa avdelningen. Men det är inte aktuellt med mer resurser från regeringshåll.

Nej, vi har aldrig satsat så mycket pengar på polisen som vi gör nu." (Svenska Dagbladet 2015-07-26 Ygeman: Nu måste de ansvariga gripas).

Utdraget ovan anser jag är väldigt intressant då flera tolkningar tillåts i texten. Dels säger politikern ja till förstärkning, vilket jag tolkar som ett agerande för att kunna upprätthålla tryggheten i staden. I den delen av uttalandet följer agerandet i viss mån modellen av moralpanik. Men istället för att lyfta med citat från politikern som sammankopplas med ordet tryggheten som den polisiära förstärkningen innebär, lyfts det istället fram att mer resurser inte löser någonting. Även i en artikel i Kvällsposten får politikern tala om andra lösningar än hårdare straff mot kriminella.

"Men fler poliser är inte hela lösningen. Det krävs även sociala insatser från Malmö kommun, och Anders Ygeman menar att Malmö redan gör en hel del bra saker på området.

- Vi har haft 10-15 år av stigande arbetslöshet, växande klyftor och sjunkande skolresultat. Det är klart att det färgar av sig på brottsligheten. Där är regeringen fast beslutet om att vara med och hjälpa till för att minska klyftorna, pressa tillbaka arbetslösheten och vända utvecklingen i skolan, säger han." (Kvällsposten, 2015-07-26 Ny handgranatsattack under morgonen).

Ser vi på uttalandet ur modellen av moralpanik och frågar oss vilka lösningar som politikerna lyfter fram, ser vi att arbetslösheten och skolresultaten ligger i fokus. Från regeringens sida får inte hårdare straff för förövarna det stora mediala utrymmet. Istället för att fokusera på den kortsiktiga trygghet som presenteras i moralpanikmodellen, lyfts mer långsiktiga lösningar fram. Om den här typen av uttalande i medierapporteringen ger en större trygghet till befolkningen jämfört med uttalanden kring hårdare straff, är omöjligt för mig att uttala mig om eftersom jag inte mäter medieeffekterna. Min tolkning är dock att representanterna från regeringen bryter mönstret för modellen kring moralpanik. I analysen har jag hittills endast gått igenom regeringens uttalande och dess

sammankoppling till tidigare forskning. Syftet med studien var dock att undersöka politiker, som även innefattar representanter från oppositionspartierna. I analysen fann jag att kraven kring striktare straff i medierapporteringen kom från andra partier, där bland annat medierna lyfter upp att Folkpartiet (numera Liberalerna) vill se hårdare straff.

"Folkpartiet vill ändra i inre gränslagen så att inte bara illegala vapen, utan även handgranater, dynamit och annan explosiv materia som förs in från ett annat EU-land kan stoppas av Tullverket. Som det är nu reglerar inte krigsmateriellagen införsel av dessa vapen - utan endast vid export. [...] Folkpartiet vill även skärpa påföljderna i lagen om straff för smuggling. Men vill införa ett synnerligen grovt smuglingsbrott i lagen.

- Då skulle man kunna använda sig av hemliga tvångsmedel som avlyssning, det skulle vi välkomna. Det skulle höja minimistraffet till två år, säger (jurist vid Tullverket reds. anm.)"
(Svenska Dagbladet 2015-09-16 FP vill införa nya lag om handgranater).

Ovanstående utdrag tolkar jag som tydligare sammankopplad med moralpanikmodellen om att politiker vill skärpa straffen för att visa att de är "hårda mot de kriminella". I fallet ovanför har även journalisten valt att ta med uttalanden från en jurist vid Tullverket om effekterna om lagförslaget skulle gå igenom. Det selektiva arbetet från journalisten tolkar jag som en förstärkande bild om att tryggheten skulle öka om straffen skärptes.

Vid gestaltningen av politikerna anser jag att det finns flera tolkningar som går att göra. En möjlig tolkning hade varit att säga att politikerna gestaltas som striktare mot brott och straff eftersom sådana åsikter finns representerade i rapportering. Dock anser jag att det är viktigt att göra en distinktion mellan regering och oppositionen i den här analysen, eftersom deras agerande skiljer i rapporteringen. Därmed anser jag att det är en för begränsad tolkning att säga att politikerna följer moralpanik-mönstret i medierapporteringen eftersom tidigare utdrag visat att medierna lyfter fram att mer resurser inte är svaret på alla frågor. Delar vi upp politikerna i regering och opposition finner jag istället följande agerande. I medieutrymmet angående regeringen prioriteras långsiktiga lösningar som minskning av arbetslösheten i Malmö, samt förbättring av skolresultaten. Min tolkning är att sådana uttalanden ligger utanför modellen kring moralpanik, som istället menar att lösningar via hårdare straff skapar den kortsiktiga trygghet som allmänheten kräver. I rapporteringen för det här specifika fallet, finns sådana uttalanden istället i högre utsträckning från partierna som sitter i opposition i Riksdagen vid händelsernas tidpunkt.

5.4 Sammanfattning av tolkningsramar

Eftersom studien består av en analys där jag vill redovisa de tolkningsramar som jag anser mig ha funnit kommer jag under denna rubrik kort sammanfatta analysens fynd.

Allmänheten porträtteras som en rädd massa som belyser problemen i staden genom att tala om sin rädsla och oro. I de undantagsfall där några av de tillfrågade bryter det mönstret, så begränsas tolkningen genom att rädslan ramas in via visuella element. Det sker även via journalistens selektiva val att sammankoppla allmänheten med rädsla genom bärande delar som rubriker och ingresser.

Gestaltningen av polisen kan delas upp i två delar. *Den trygga bilden* som medierna tidigt i rapporteringen redovisar, och som polisen själva försöker att upprätthålla. Där porträtteras polisen som väsentliga för vår trygghet. Den andra delen är *den kritiska bilden* där polisen i medierna porträtteras som ineffektiva och inkompetenta. I medierapporteringen anser jag därför att tolkningsramarna är mer öppna än vid allmänheten. Publiken får själv överväga kring de två bilderna och besluta sig om hur väl polisen genomför sitt arbete.

Gestaltningen av politikerna tolkar jag som en neutral bild där en liten andel kritik ges, men även en liten andel beröm. Politikerna får en biroll i rapporteringen där framingspekterna främst berör polisen och allmänheten. Politikerna framställs varken som särskilt handlingskraftiga men inte heller svaga. Tolkningen som ändå görs är att politikerna på regeringsnivå framställs som mer långsiktiga i sina lösningar, medan oppositionen lyfter fram kortsiktiga lösningar. Jag anser dock att dessa tolkningsramar är betydligt svagare än de för allmänhet och polis.

6 Diskussion

I början av uppsatsen skrev jag att studien syftar till att dels undersöka hur medierna gestaltar de tre aktörerna i texten, samt dels hur resultatet förhåller sig till tidigare forskning. I detta kapitel vill jag därför föra en diskussion om analysens fynd kopplat till de teorier och tidigare forskning som har presenterats i studien.

6.1 Negativ kritik mot polisen

Ett av de mest intressanta fynden i uppsatsen anser jag är den kritik som lyfts fram, angående poliserna i Malmö i samband med granatkastningarna. Om kritiken är befogad eller inte är inget jag uttalar mig om, men att medierapporteringen av kritiken skiljer sig mellan min studie och Bjellert och Palms är av större intresse. I deras studie fann de att polisen i samband med extraordinära händelser sällan tilldelades negativ kritik när de misslyckades att lösa brott, och att de framställdes som hjältar när de lyckades. Den kritik som väl riktades mot polisens arbete handlade om att polisen har brist på resurser snarare än deras effektivitet och kompetens (Bjellert och Palm, 2012). Fynden i min analys visar dock att polisen får en hel del negativ kritik i samband med händelserna i Malmö, en kritik som jag tolkade att den sammankopplas till effektivitet och kompetens. Jag anser därmed att journalistiken lyfter fram polisens misslyckande i fallet med granatkastningarna i Malmö. Det ska sägas att Bjellert och Palms studie gjordes på ett betydligt större urval och jag ifrågasätter inte på något sätt deras resultat. Dock anser jag att vi inte rent ut kan generalisera att medierna alltid gynnar polisen i medierapporteringen. Representationen av polisen bör därmed undersökas från fall till fall då jag anser att återkommande fall, samt närheten till medborgarna är lika bidragande faktorer till den kritiska bilden, som journalistikens förhållningssätt.

Bilden som ges av polisen är därmed inte endast den trygga bilden som både Pollacks ursprungsperspektiv och Bjellert och Palms studie föreslog. Ser vi på resultatet ur perspektivet att medierna genererar en överdriven rädsla hos läsarna, samt att de gestaltar samhällets myndigheter som väsentliga för vår säkerhet, anser jag att den andra delen inte stämmer på fallet. Journalistiken använder istället sin gestaltningsmakt till att ge en nyanserad bild av polisen, genom att både lyfta upp dem i positiva och negativa aspekter.

6.2 Ett mönster med kopplingar till moralpanik

Vid starten av detta uppsatsskrivande var det två mönster i medierapporteringen kring extraordinära händelser som intresserade mig. Mönstren var av intresse då tidigare forskning och teorier inom gestaltningen av aktörerna inom kriminaljournalistiken pekade på att sådana mönster dominerade medierapporteringen. De två utgångspunkterna var Bjellert och Palms fynd kring gestaltningen av polisen samt modellen kring moralpanik. Det faktum att denna studies fynd i min tolkning inte överensstämde med Bjellert och Palms studie konstaterades i föregående rubrik. Dock är mönstret gällande moralpanik tydligare representerat. I rubrik 3.4. skrev jag att för att modellen kring moralpanik skulle uppfyllas krävdes att de tre aktörerna agerade på följande sätt.

1. Allmänheten kräver skydd mot förövarna. En rädsla sprider sig som ett resultat av en selektiv och överdriven rapportering.
2. Politikerna ser tillfället att erbjuda det skydd som publiken kräver. För att bevisa att de tar problemet på allvar uttrycker de att de vill genomföra reformer kring striktare kriminalpolitik och på så sätt återupprätta trygghet till medborgarna.
3. Polisen responderar till allmänheten och politikerna genom att försäkra att de ska lösa problemet genom brottsbekämpning via exempelvis policys av nolltolerans (Yewkes, 2004).

Eftersom denna studie inte undersöker allmänhetens uppfattningar av medierapporteringen kan jag inte uttala mig om publiken verkligen är rädd på grund av mediernas representation av händelserna. Det jag kan säga är att medierna i hög utsträckning gestaltar en rädsla och placerar publikens oro på den mediala dagordningen. På så sätt anser jag att den mediala bilden uppfyller den första delen i modellen om moralpanik.

Ser vi till representationen av politikerna i rapporteringen så redovisade analysen att politikerna lyfts fram när de uttalar sig om striktare kriminaljournalistik i samband med högre straff för innehav av handgranater. Politikernas uttalande om mer resurser till polisen på plats lyfts även fram i representationen av myndigheter. Dock gjordes en distinktion gällande vilka politiker som uttalade sig. I det här specifika fallet var det en skillnad på graden i medierapporteringen, kopplat till straff mellan regeringspartier och

oppositionspartier. I modellen finns dock ingen sådan gränsdragning mellan politikerna. Därmed vill jag säga att om vi ser alla politiker som en enhet, finns en viss mån av agerandet delaktigt i fallet. Dock anser jag att generaliseringen om att politikerna endast lyfter fram striktare kriminaljournalistik som lösningen, inte är möjlig att göra.

Den sista delen som handlar om polisens arbete kan dock ses som mer komplex. I analysen fann jag att polisen tilldelades två bilder av medierna - *den trygga bilden* och *den kritiska bilden*. I *den trygga bilden* lyfter medierna fram polisens arbete, där polisen får uttala sig om sitt arbete samt mana till lugn. *Den trygga bilden* anser jag passar väl in för modellen kring moralpanik eftersom medierna låter polisen respondera till övriga aktörer. De lyfter även fram att de arbetar för att upprätthålla tryggheten i samhället. *Den kritiska bilden* där medierna lyfter fram polisens ineffektivitet och inkompetens överensstämmer dock inte med modellen om moralpanik. Här anser jag att medierna snarare visar en svagare bild av polisen och deras arbete. I den kritiska bilden uttalar polisen även självkritik som redovisar att de inte har kontroll över situationen. Det innebär att den ena bilden uppfyller moralpanik medan den andra inte gör det. På grund av de två motsägelsefulla bilderna anser jag att polisens roll i modellen om moralpanik inte uppfylls.

Jag vill nu försöka förklara medierapporteringens kopplingar till moralpanik i det här specifika fallet. Analysen fann delar som pekar på att mönstret i medierapporteringen finns representerat. Det hade varit möjligt att säga att mönstret existerar eftersom kraven uppnås. Dock delas polisen och politikernas bilder i rapporteringen upp för mycket för att jag vill dra en sådan slutsats. Istället vill jag säga att en sådan tolkning är möjlig att göra. Personligen anser jag dock att rapporteringen om granatkastningarna i Malmö innehåller för många bilder och tolkningsalternativ för att en sådan simpel distinktion bör göras. Mönstret i det här specifika fallet vill jag istället omformulera på följande sätt. Samtliga steg nedan handlar om hur medierna gestaltar grupperna.

1. Medierna porträtterar allmänheten som rädd, samt att de kräver skydd mot förövarna.
2. I medierapporteringen ser politikerna tillfället att erbjuda det skyddet som publiken kräver. Det sker både via kortsiktiga lösningar som striktare kriminalpolitik samt genom långsiktigare lösningar som minskning av klyftorna i samhället.

3. Polisen försöker respondera till allmänheten och politikerna genom att försäkra att de ska lösa problemet. När polisen misslyckas begär de stöd från regering och kommun för att kunna upprätthålla tryggheten.

6.3 Slutdiskussion

Studien fann att medborgarna i samband med granatkastningarna i Malmö 2015, gestaltades som en rädd massa. Även om vissa individer bröt det mönstret så tog framingen av rädslan över via visuella aspekter. Det är den typen av framing som jag anser är studiens viktigaste fynd i förlängningen. I mediernas ögon, sågs alltså medborgare, precis som du och jag, som svaga offer i samband med en extraordinär kriminalhändelse. I början av det här arbetet skrev jag om kultivationsteorin. Tanken med det var att sätta min studie i ett större perspektiv. Jag vill med den här diskussionen återknyta till den större bilden. Min studie bör ses som en pusselbit i den betydligt större frågan kring mediernas gestaltning och dess makt. Sedan tidigare har forskningen talat om att framing påverkar allmänhetens bild av världen. I den diskussionen har kultivationsteorin varit en central faktor. Kultivationsteorins teser är fortfarande en fråga som diskuteras, men för den här diskussionen kommer jag ha förhållningssättet att den stämmer, och att vi påverkas av mediebilderna. När medierna porträtterar allmänheten som en rädd massa, påverkas våra kognitiva kartor till att den bilden stämmer. Medierna kan på så sätt påverka bilden av oss själva genom att gestalta oss på ett visst sätt. Genom att gestalta medborgarna som rädda och oroliga tror jag att medierna är med och skapar normen av att vi bör vara rädda för händelserna omkring oss. Min studie visar **hur** medierna på den svenska marknaden gestaltar tre centrala aktörer i samband med en stor kriminalhändelse, samt vilka bilder som träder fram i rapportering. Studien är alltså med och besvarar den större frågan om hur journalisterna gestaltar vissa grupper i medierna. Den passiva och oroliga bild som vi tilldelas av journalisten ser jag som en medial konstruktion av verkligheten, där risken finns att den kan uppfattas som den korrekta bilden. I förlängningen kan det innebära vi accepterar rollen som en rädd passiv enhet.

Den här studien har endast undersökt journalistikens framing. Jag kan därmed inte konkret uttala mig om hur framingen påverkar människornas världsbild. Jag anser att nästa steg i forskningen är att undersöka bildernas påverkan på en större läsargrupp. För

vidare forskning anser jag att en ny studie bör undersöka hur mediebilderna påverkar allmänhetens agerande och synen på deras roll i samhället. Min studie är på så sätt en bro mellan tanken att framing påverkar vår världsbild och hur den uppfattas av läsarna. Steget emellan handlar om bilden som medierna skapar, samt hur de skapar den. Det är det steget inom den mer specificerade delen, en extraordinär kriminalhändelse i Sverige, som gör att studien fyller en kunskapslucka.

6.4 Slutsats

Forskningsfrågan för uppsatsen löd: Hur gestaltar medierna allmänheten och myndigheterna i samband med granatkastningarna i Malmö under 2015? Efter att en kvalitativ framinganalys genomfördes för att identifiera tolkningsramarna som publiken erbjöds, återfanns följande gestaltning av de tre aktörerna allmänheten, polisen och politikerna.

Allmänheten porträtterades med en offerroll där deras syfte i texten var att gestalta den rädsla som fanns i Malmö samband med granatattackerna. Medierna väljer därmed att lyfta fram allmänheten som en rädd och orolig massa, istället för som en stark samhällskraft.

Porträtteringen av polisen förändrades under händelsernas gång. När händelserna sågs som enstaka incidenter gestaltades de som förvaltare av tryggheten i samhället genom att det var på plats och informerade kring deras arbete i samband med händelserna. Då fick polisen även stort medialt utrymme till att mana till lugn. När händelserna fortsatte byttes porträtteringen ut till en kritisk bild av polisen och dess effektivitet. Polisen gestaltas som ineffektiv och inkompetent av medierna via citat från allmänhet och politiker. Polisen tilläts även försöka ändra den kritiska bilden till att handla om resurser, snarare än effektivitet.

Politikerna tilldelades en biroll i medierapporteringen. Jag ser ingen lika tydlig framing kring politikerna i analysen som med allmänheten eller polisen. Politikerna talade om lösningar i rapporteringen, där medierna lyfter fram långsiktiga lösningar från regeringen, och kortsiktiga från oppositionen.

6.5 Vidare forskning

För vidare forskning vill jag rekommendera två typer av studier, en kompletterande till min studie samt en förlängning av den. I denna studie sågs medierapporteringen som en enda enhet. Det innebar att både lokal press och rikstäckande press analyserades som samma mediebild. Under arbetets gång har jag dock uppmärksammat vissa skillnader i rapporteringen beroende på avsändare. För vidare forskning inom ämnet skulle jag därför rekommendera att undersöka hur representationen skiljer sig beroende på vilken tidning som har skrivit artikeln. I en sådan analys vore det intressant att få svar på hur representationen av aktörerna i kriminaljournalistiken skiljer sig från tidningar som Aftonbladet och Expressen som klassas som sensationsjournalistik, i jämförelse med tidningar som syftar till en högre kvalitetspress. En sådan studie vore ett komplement till studien som jag har skapat. Skulle jag göra om min studie skulle jag lägga mer fokus på skillnaderna mellan olika typer av avsändare.

Vid en förlängning av studien skulle jag rekommendera att undersöka hur bilderna av aktörerna påverkar läsarna. I den här studien har jag undersökt journalistens gestaltning via texter. Nästa steg anser jag är att undersöka fokusgruppers egna tolkningar. På så sätt skulle vi kunna få svar på vad framingens påverkan innebär för de normer som skapas i samhället, istället för endast hur framingen är konstruerad.

Referenser

Altheide, L., D. (1997). The News Media, the Problem Frame, and the Production of Fear. *The Sociological Quarterly*, 38(4), 647-668. doi: 10.1111/j.1533-8525.1997.tb00758.x

Bjellert, P. & Palm, G. (2012). *En trygg polis i ett otryggt samhälle: nyhetsmediernas bild av polisen och polisarbetet*. Växjö: Polisutbildningen, Linnéuniversitetet.

Björkqvall, A. (2012): "Visuell textanalys" I: Bergström, G. & Boréus, K. (red.) (2012). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Burns, R., & Crawford, C. (1999). School shootings, the media, and public fear: Ingredients for a moral panic. *Crime, Law & Social Change*, 32(2), 147-168.

de Vreese, C.H. (2005). News Framing: Theory and Typology. *Information Design Journal*, 13(1). 51-62. doi: 10.1075/idjdd.13.1.06vre

Entman, M., R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58. doi: 10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.xapa

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2007). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Gerbner, G. & Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26(2), 172-199.

Jewkes, Y. (2004). *Media and crime*. London: SAGE.

Kohring, M. & Matthes, J. (2008) The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal of Communication*, 58(2), 258-279. doi: 10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x

Linnéuniversitetet. (2016). *Skriva referenser*. Hämtad 2016-06-01, från <https://lnu.se/ub/skriva-och-referera/skriva-referenser/>

McQuail, D. (2010). *McQuail's mass communication theory*. (6. ed.) London: Sage.

Polisen. (2015). *Frågor och svar om våldshändelserna i Malmö*. Hämtad: 2016-04-19, från <https://polisen.se/Aktuellt/Nyheter/2015/Juli/Om-valdet-i-Malmo/>

Pollack, E. (2001). *En studie i medier och brott*. Diss. Stockholm : Univ., 2001. Stockholm.

Scheufele, A., D. & Tewksbury, D. (2007). Framing, Agenda Setting and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*. 57(1), 9-20. doi: 10.1111/j.0021-9916.2007.00326.x

SFS 1960:729. *Upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk*. Stockholm: Justitiedepartementet L3.

Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. Stockholm: Liber.

Vetenskapsrådet (2011). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Bilagor

Bilaga A Artiklar i analysen

Aftonbladet. (2015-07-23). *Ny handgranatsattack i Malmö.*
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21155443.ab>

Aftonbladet. (2015-07-24). *Malmöpolisen väddar om hjälp.*
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21166817.ab>

Aftonbladet. (2015-08-09). *Kraftig detonation i Malmö.*
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21233605.ab>

Aftonbladet. (2015-08-16). *Polisen: Ren tur att ingen dödats.* s. 18-19.

Dagens Nyheter. (2015-07-26). *Ny sprängning med handgranat i Malmö.*
<http://www.dn.se/nyheter/sverige/ny-sprangning-med-handgranat-i-malmo/>

Expressen. (2015-08-11). *Polisen redo att gripa bombarna.* s. 26.

Helsingborgs Dagblad. (2015-08-17 augusti). *Hårdare straff för granater att vänta.* A4.

Kvällsposten. (2015-06-27). *Granat dramat.* s. 8-9.

Kvällsposten. . (2015-07-27). *Stora oron efter granatattacken,* s. 12.

Kvällsposten. (2015-08-13). *Våldet har skakat Malmö,* s. 16-17.

Kvällsposten. (2015-09-03). *Polisen jagar 26-åring misstänkt för granatattack i Malmö.*
<http://www.expressen.se/kvallsposten/polisen-jagar-26-aring-misstankt-for-granatattack-i-malmo/>

Svenska Dagbladet. (2015-06-21). *Polisen vill hindra "masshysteri" efter granat-attack.*
<http://www.svd.se/polisen-ett-under-att-granaterna-inte-exploderade/i/senaste>

Svenska Dagbladet. (2015-07-27). *Kommunalråd: Våldsvågen måste hanteras nationellt*. <http://www.svd.se/kommunalrad-valdsvagen-maste-hanteras-nationellt/i/senaste>

Svenska Dagbladet. (2015-08-10). *Malmöpolisen redo gripa bombmisstänkta*. <http://www.svd.se/malmopolisen-redo-gripa-bombmisstankta>

Svenska Dagbladet. (2015-08-15). *Fritt fram att ta in handgranater i Sverige*. <http://www.svd.se/fritt-fram-ta-in-handgranater-i-sverige>

Svenska Dagbladet. (2015-09-16). *FP vill införa ny lag om handgranater*. <http://www.svd.se/fp-vill-infora-ny-lag-om-handgranater>

Sydsvenskan. (2015-06-20). *Handgranatsattack mot bostadshus*. <http://www.sydsvenskan.se/2015-06-20/handgranatsattack-mot-bostadshus>

Sydsvenskan. (2015-07-03). *Bevisen räcker inte mot granatmisstänkt*. <http://www.sydsvenskan.se/2015-07-03/bevisen-racker-inte-mot-granatmisstankt>

Sydsvenskan. (2015-07-23). *Handgranater på Malmös gator. Polisen vet vad som gått fel. Och vad som krävs*. <http://www.sydsvenskan.se/2015-07-23/handgranater-pa-malmos-gator-polisen-vet-vad-som-gatt-fel-och-vad-som-kravs>

Sydsvenskan. (2015-07-23). *Jugoslaviska handgranater bakom explosionerna*. <http://www.sydsvenskan.se/2015-07-23/jugoslaviska-handgranater-bakom-explosionerna>

Sydsvenskan. (2015-07-24). *Malmö värst drabbat i hela Skandiavien*. s. B6-B7

Sydsvenskan. (2015-08-07) *Förstärkning till Malmöpolisen på plats*. <http://www.sydsvenskan.se/2015-08-07/forstarkning-till-malmopolisen-pa-plats>

Sydsvenskan. (2015-08-09). *Handgranaten tros inte vara riktad mot någon person.*
<http://www.sydsvenskan.se/2015-08-09/handgranaten-tros-inte-vara-riktad-mot-nagon-person>

Sydsvenskan. (2015-08-12). *Hundratals nya poliser till Sydsverige.*
<http://www.sydsvenskan.se/2015-08-12/hundratals-nya-poliser-till-sydsverige>

Sydsvenskan. (2015-08-15). *Två män häktade för nattliga granatdåd.* s. B8.

TT i Aftonbladet. (2015-07-24) *Nya granatattacker - varje dygn.*
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21165485.ab>

TT i Jönköpingsposten (2015-06-25) *Hårdare tag krävs efter granatattacker.* s. 19.

TT i Kvällsposten. (2015-07-26). *Ny handgranatattack under morgonen.*
<http://www.expressen.se/kvallsposten/ny-handgranatattack-under-morgonen/>

TT i Svenska Dagbladet. (2015-07-26). *Ygeman: Nu ska de ansvariga gripas.*
<http://www.svd.se/ygeman-nu-maste-de-ansvariga-gripas>

TT i Sydsvenskan. (2015-08-23 augusti). *"Till och med barnen säger: Kan vi inte flytta?".* <http://www.svd.se/till-och-med-barnen-sager-kan-vi-inte-flytta>